

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/68573>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-06 and may be subject to change.

'Zorg' kun je vergelijken met het magnetisch noorden. Zodra het woord ergens opduikt, lopen alle hazen dezelfde kant op, richting bekommernis om gezondheid of maatschappelijke zorg. Andere belangrijke zorgtaken, zoals politie en brandweer, komen alleen in beeld als er actie wordt gevoerd. Maar wordt er ook zo hard gelopen voor de participerende democratie?



toch maar niet ...

Momenteel maken de pers en de oppositie in de Tweede Kamer zich zorgen naar aanleiding van de 'Verantwoordingsbrief 2008' van het kabinet aan de Tweede Kamer, waarin de regering beschrijft waar haar zorg vooral naar uitgaat. Dat is allereerst de op duurzaamheid gerichte operatie Schoon en Zuinig, vervolgens de zorg voor het bedrijfsleven ('Dynamiek en Ondernemerschap'), én, stokpaardje van de premier, een samenleving waar mensen respect voor elkaar opbrengen. Tja, wie kan daar nu tegen zijn.

Mijn hart gaat pas echt sneller kloppen bij de laatste zorg van de regering: de dialoog met (onder andere) burgers, zonder wie de kabinetdoelen niet kunnen worden gehaald. Na anderhalf jaar regeren moeten we echter constateren dat het kabinet zich dan aanzienlijk méér zorgen moet gaan maken. Want beperk ik mij tot de actieve participatie van burgers, dan zie ik geen enkel lichtpuntje. Zelfs de paar zwak flakkerende kaarsjes zijn uitgegaan. Niet vanzelf, maar door vakkundig snuiten van bovenaf.

Twee voorbeelden. De gemeenteraad in Rotterdam heeft besloten géén burgemeestersreferendum (zoals in Eindhoven en Utrecht) te houden voor de opvolger van Ivo Opstelten, die eind dit jaar vertrekt. Dat was de wens van Leefbaar Rotterdam en PvdA en van 64 procent van de Rotterdamse bevolking. Rotterdam loopt dus netjes in de pas met de meerderheid in de Tweede Kamer, die af wil van het burgemeestersreferendum. De "ordinaire banenmachine" wordt weer gesmeerd, smaalde Robert Simons van Leefbaar Rotterdam. Het tweede voorbeeld betreft het Burgerforum Kiesstelsel, dat in november 2006 een advies over het kiesstelsel aan het (vorige) kabinet aanbood. In dat

advies heeft de kiezer meer invloed op wie er in de Tweede Kamer komt. Toenmalig minister Atzo Nicolai voor Bestuurlijke Vernieuwing nam het in ontvangst en verklaarde dat hij het burgerforum zag hij als: "een nieuw fenomeen in de zoektocht naar de goede balans tussen enerzijds onze representatieve democratie en anderzijds een eigentijdse invulling van burgerschap." Het huidige kabinet kwam pas na anderhalf jaar regeren met een reactie: 'waardering voor de inspanning, we kunnen ons in een aantal aanbevelingen goed vinden, maar toch maar niet'.

Het hele instituut burgerforum wordt gemakshalve als alleen geschikt op lokaal niveau naar lagere echelons afgeschoven. Het kabinet liet bovendien vermanend met het opgeheven vingertje het volgende weten: "Daarbij moet wel rekening worden gehouden met de spanning ten opzichte van de representatieve democratie. De volksvertegenwoordiging is immers het eigenlijke burgerforum." Aan de representatieve democratie moet kennelijk niet getornd worden.

Een van de boeken van Abram de Swaan, onlangs bekroond met de PC Hooft-prijs 2008, draagt de veelzeggende titel 'De mens is de mens een zorg'. De vraag is of we zo langzamerhand niet met een wrange variant te maken hebben: 'De burger zal de politiek een zorg zijn'.

Monique Leyenaar
Hoogleraar Vergelijkende Politicologie,
i.h.b. Politieke Participatie en Politieke Vernieuwing,
Radboud Universiteit Nijmegen
m.leyenaar@fm.ru.nl